

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ НЕЙРОХІРУРГІЇ
ІМ.АКАД. А.П.РОМОДАНОВА НАМН УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної установи

«Інститут нейрохірургії

ім. акад. А.П.Ромоданова Національної

академії медичних наук України»

академік НАМН

Є.Г Педаченко

_____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами
закладів охорони здоров'я України. Державний формуляр лікарських засобів»**

шифр ВД 2.2.7

Підготовка докторів філософії

в аспірантурі Державної установи

«Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова

Національної академії медичних наук України»

з галузі знань 22 Охорона здоров'я

за спеціальністю 222 «Медицина»

спеціалізація: (нейрохірургія)

Київ – 2020 р.

ВСТУП

Програма підготовки докторів філософії за даною дисципліною поширюється в Державній установі «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України».

Робочу програму навчальної дисципліни ВД 2.2.7 «Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України. Державний формуляр лікарських засобів» складено науковою частиною Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України» та схвалено на засіданні вченої ради Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України», протокол № 12 від 17 липня 2020 р.

Розробник програми:

Д-р мед. наук, професор, головний науковий співробітник відділу клінічної фармакології та експериментальної нейрохірургії ДУ «ІНХ НАМН» МОРОЗОВ А.М.

Програма дисципліни «Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України. Державний формуляр лікарських засобів» відображає сучасний стан її розвитку та враховує необхідність навчання аспірантів згідно вимог восьмого рівня національної рамки кваліфікацій.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний опис кредитів – 2;

Загальний опис годин -60; 9 годин лекцій, 2 годин практичних занять, 1 година консультацій та 48 годин самостійної роботи.

Рік підготовки – 11-111 рік

Види навчальних занять – лекція, практичне заняття, консультація.

Вид оцінювання – іспит.

Програма включає: 2 змістовних модуля, поєднаних у логічну структурну схему:

Змістовий модуль 1. Нейрофармакологія.

Змістовий модуль 2. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета–поглиблена підготовка висококваліфікованого, конкурентно-спроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня

доктора філософії в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Медицина», спеціалізація з нейрохірургії з акцентом на поглиблені знання з нейрофармакології для застосування загальних та спеціальних лікарських засобів з урахуванням нозологічної форми патології.

Завдання навчальної дисципліни:

- Засвоїти основні завдання нейрофармакології в нейрохірургії;
- Засвоїти диференційований підхід до застосування лікарських засобів при різних станах хворого з урахуванням нозологічної патології;
- Вивчити відомості про формулярну систему забезпечення лікарськими засобами медичних закладів України, про Державний формуляр лікарських засобів.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

За результатами вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти (третього освітнього рівня) повинні:

Знати:

Знати способи оцінки існуючих наукових досягнень, способи аналізу і синтезу наукової інформації;

Знати основні методи роботи з інформаційними (бібліотечними) ресурсами, комп'ютерні технології інформаційного пошуку;

Знати наукову, професійну термінологію державною та іноземною мовою, методи спілкування, представлення наукових досягнень;

Знати передові наукові підходи до вирішення практичних задач медицини, історичний аспект розвитку шкіл з різних напрямків нейрофармакології;

Знати форми і методи оцінки результатів дослідницької та освітньої діяльності, що використовуються в удосконаленні підготовки фахівців;

Вміти:

Вміти аналізувати наукову інформацію, формувати власну оцінку існуючим результатам дослідження у сфері наукового інтересу;

Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні наукових проектів, оприлюдненні їх результатів;

Вміння працювати з науковою, навчальною, методичною інформацією, передбачати перспективи розвитку нейрофармакології;

Вміти оформити заявку на проведення наукового дослідження експериментального, клінічного характеру з урахуванням та дотриманням принципів медичної етики та біоетики.;

Вміння постійно оновлювати та розширювати знання щодо природи даних діагностичного обладнання для використання у професійній діяльності;

Вміти вибирати доцільні методи обстеження, аналізувати та трактувати отримані дані;

Вміння працювати з науковою, навчальною, методичною інформацією, передбачати перспективи розвитку нейрофармакології за напрямком дослідження.

Сформувати комунікативні навички :

Встановлювати необхідні відповідні зв'язки для досягнення поставленої мети;

Взаємодія, співробітництво з колегами та керівництвом, здобувачами в процесі оцінювання результатів різних видів наукової та навчальної діяльності;

Налагодження комунікативних зв'язків з пацієнтом для поінформування про необхідність певних діагностичних заходів;

Зрозуміле донесення інформації у фаховому середовищі та інших суспільних групах;

Встановлювати необхідні відповідні зв'язки для виконання клініко-експериментальних науково-дослідних робіт з урахуванням медико-біоетичних норм.

Автономність та відповідальність:

Відповідальність за здобутий рівень теоретичних знань та практичних навичок, автономність в роботі;

Відповідальність щодо дотримання етичних норм;

Відповідальність щодо забезпечення конфіденційності інформації про пацієнтів;

Відповідальність, дотримання етичних норм у спілкуванні з пацієнтом/родичами;

Дисципліна забезпечує набуття аспірантами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в галузі охорони здоров'я, медицини (нейрохірургії), проводити власне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та /або професійної практики в галузі охорони здоров'я.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, оволодіння новими знаннями при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень.

ЗК2 Здатність на основі наукового пошуку виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї, обґрунтувати власні оригінальні концепції.

ЗК3 Здатність працювати в міжнародному науковому просторі для розв'язання різноманітних фахових завдань: представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною науковою мовою в усній та письмовій формах, володіти науковою термінологією (статті, презентації, виступи на конференціях, тощо).

ЗК4 Здатність планувати, здійснювати особистий та професійний розвиток як науковця та демонструвати вміння досягати поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні, освітньої діяльності.

ЗК5 Здатність розробляти наукові проекти, уміння формулювати та визначати відповідні задачі, розробляти шляхи їх розв'язання, уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі, скласти пропозиції щодо їх рішення.

ЗК6 Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології у науковій діяльності.

ЗК7 Вміння працювати автономно з дотриманням норм наукової, дослідницької медичної етики, біоетики, академічної доброчесності щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1 Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/ або професійної практики

СК2 Здатність до опрацювання та критичного осмислення літературних джерел, розуміння природи медичних теорій, гіпотез і тлумачень, перевірки висновків, гіпотез інших дослідників за науковим напрямом дослідження в галузі медицини.

СК3 Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, сучасного наукового обладнання та наукових методів дослідження в медицині (нейрохірургії).

СК4 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних науково-дослідних робіт.

СК5 Вміння презентувати, обґрунтовано відстоювати результати власних досліджень, формулювати власну думку під час виступів, дискусій, спілкування у фаховому середовищі з проблем нейрохірургії.

СК6 Здатність ефективно використовувати отримані результати наукових досліджень в науковій, освітній і практичній діяльності, передбачати результати їх впровадження в галузі охорони здоров'я.

СК7 Здатність розрізняти різні рівні медичного аналізу, формулювати медичні узагальнення на основі діагностичних даних, обирати методики для різних типів діагностичних досліджень.

СК8 Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які формуються в нервовій системі, методи їх діагностики та лікування, аналізувати особливості впровадження діагностичних та лікувальних технологій при нейрохірургічній патології у різних вікових та нозологічних групах хворих

СК9 Здатність збирати дані, будувати діагностично - лікувальну концепцію, аналізувати, систематизувати та презентувати отримані дані, використовувати загальнонаукові, медичні методи, пов'язані з нейрохірургічною практикою для провадження ефективної та безпечної наукової і практичної діяльності.

СК10 Здатність вести спеціальну наукову та оформляти професійну документацію в практичній медичній фаховій діяльності нейрохірурга та освітній діяльності.

СК11 Здатність оприлюднення результатів власного наукового дослідження, вести дискусію академічною українською та іноземною мовами відповідно до національних і міжнародних стандартів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Нейрофармакологія

Тема: Роль та направленість застосування відповідних лікарських засобів у комплексному лікуванні нейрохірургічних хворих

Вивчити відомості про основні етапи розвитку нейрофармакології. Принципи класифікації лікарських засобів;

Вивчити дані про основні патофізіологічно обґрунтовані напрямки застосування відповідних лікарських засобів в нейрохірургії;

Вивчити покази до застосування загальних та спеціальних лікарських засобів у комплексному лікуванні нейрохірургічних хворих з урахуванням нозології.

Змістовий модуль 2. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України

Тема: Локальний формуляр лікарських засобів для нейрохірургії

Суть формулярної системи забезпечення лікарськими засобами медичних закладів її основна мета;

Ознайомитись з наказом МОЗ України від 22.07.2009 р. № 529 «Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я»;

Ознайомитись зі структурою затвердженого наказом МОЗ України від 06.05.2020 N1075 дванадцятого випуску Державного формуляра лікарських засобів та забезпечення його доступності.

Структура, систематизація лікарських засобів за міжнародною непатентованою назвою (МНН); лікарські засоби (ЛЗ) вітчизняного виробництва, ЛЗ іноземного виробництва; лікарські засоби першої фармакотерапевтичної лінії (переважного застосування в нейрохірургії); лікарські засоби другої фармакотерапевтичної лінії; рекомендації в уніфікованих клінічних протоколах медичної допомоги (ПМД) на етапах первинної медичної допомоги.

4. Структура навчальної дисципліни «Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України. Державний формуляр лікарських засобів»

Тема	Кількість годин				Самостійна робота
	Лекції	Практичні	Семінари	Консультації	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Нейрофармакологія.					
1. Роль на направленість застосування відповідних лікарських засобів у комплексному лікуванні нейрохірургічних хворих.	4	1		0,5	24
Разом за змістовим модулем	4	1		0,5	24
Змістовий модуль 2. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України.					
1. Локальний формуляр лікарських засобів для нейрохірургії.	5	1		0,5	24
Разом за змістовим модулем	5	1		0,5	24
Всього: 60 год. (2 кредити)	9	2		1	48

4. ОЦІНЮВАННЯ

рівня засвоєння навчальної дисципліни з фахової підготовки

Оцінювання рівня засвоєння передбачає складання підсумкового іспиту.

Підсумковий іспит є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, що об'єктивно та надійно визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури наукової установи.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
90-100	відмінно	A	відмінно
82-89	добре	B	добре (дуже добре)
75-81		C	добре
64-74	Задовільно	D	Задовільно
60-63		E	Задовільно (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

теоретичної підготовки з дисципліни «Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України.

Державний формуляр лікарських засобів»

1. Загальні питання та основні етапи розвитку нейрофармакології.
2. Загальна класифікація лікарських засобів. Значення цих засобів для нейрофармакології.
3. Класифікація лікарських засобів, що діють на центральну нервову систему.
4. Лікарські засоби, що діють на парасимпатичний відділ вегетативної нервової системи.
5. Лікарські засоби, що діють на симпатичний відділ вегетативної нервової системи.
6. Види та причини порушень сну. Снодійні та протисудомні засоби. Засоби для наркозу
7. Препарати наркотичної дії.
8. Психотропні засоби в терапії неврозів та психозів.
9. Психотропні засоби, що стимулюють центральну нервову систему.
10. Основні патофізіологічно обґрунтовані напрямки застосування відповідних лікарських засобів в нейрохірургії.
11. Покази до застосування загальних та спеціальних лікарських засобів у комплексному лікуванні нейрохірургічних хворих з ураженням нозології.

12. Роль та направленість застосування відповідних лікарських засобів у комплексному лікуванні нейрохірургічних хворих.
13. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України, суть та основна мета такої системи.
14. Основні положення Наказу МОЗ України від 22.07.2009 р. № 529 «Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я».
15. Структура затвердженого наказом МОЗ України від 14.03.2016 р. №183 восьмого випуску Державного формуляру лікарських засобів.
16. Локальний формуляр лікарських засобів для нейрохірургії. Структура, систематизація лікарських засобів за міжнародною непатентованою назвою (МНН).
17. Лікарські засоби переважного застосування в нейрохірургії вітчизняного та іноземного виробництва.
18. Лікарські засоби застосування в нейрохірургії першої та другої фармакотерапевтичної лінії.
19. Клініко-фармакологічні підходи до застосування антибактеріальних препаратів в нейрохірургії.

6. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

До навчальної дисципліни «Нейрофармакологія. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я України. Державний формуляр лікарських засобів».

- 1.Патофізіологічно обґрунтовані напрямки застосування відповідних лікарських засобів в нейрохірургії.
- 2.Принципи застосування лікарських засобів при різних станах хворого з урахуванням нозологічної патології.
- 3.Значення формулярної системи в раціональному використанні лікарських засобів. Формулярна система забезпечення лікарськими засобами медичних закладів України.
4. Клініко-фармакологічні підходи до застосування антибактеріальних препаратів в нейрохірургії.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: навчальний план, програму з вибіркової дисципліни. Навчальна література відповідно до переліку рекомендованої до вивчення літератури. Обладнання для здійснення мультимедійної презентації.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

1. Харкевич Д.А. Фармакология: Учебник. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Медицина, 1993. – 544 с.
2. Локальний формуляр лікарських засобів (випуск перший) / За ред. акад. НАМН, д.мед.н., проф. Педаченко Є.Г.; д.мед.н., проф. Морозова А.М. // Київ, 2016. – 697 с.
3. Локальний формуляр лікарських засобів (випуск третій) / За ред. акад. НАМН, д.мед.н., проф. Педаченко Є.Г.; д.мед.н., проф. Морозова А.М. // Київ, 2019. – 709 с.
4. Кортексин – Пятилетний опыт отечественной неврологии / под ред. А.А.Скоромца, М.М.Дьяконова. – СПб.: Наука, 2006. – 224 с.
5. Оноприйчук Е.И., Треймут Ю.А., Иванова Н.В. Опыт применения кортексина в лечении ишемического и геморрагического инсультов // Кортексин – пятилетний опыт отечественной неврологии / Под ред. А.А.Скоромца, М.М.Дьяконова. – СПб.: Наука, 2006. – С. 68 – 81.
6. Акрис А. Церебролизин: общие сведения // Международный симпозиум по церебролизину. – Книга 3-я, – М., 1991. – С. 5.
7. Емельянов А.Ю. Кортексин в нейрореанимационной практике // Кортексин – пятилетний опыт отечественной неврологии / Под ред. А.А.Скоромца, М.М.Дьяконова. – СПб.: Наука, 2006. – С. 106 – 113.
8. Шток В.Н. Фармакотерапия в неврологии / Справочник. – М.: Медицина, 1995. – 224 с.
9. Гусев Е.И., Никифоров А.С., Гехт А.Б. Лекарственные средства в неврологической клинике: Руководство для врачей. – М.: МЕДпресс. – информ., 2003. – 416 с.
10. Аничков С.В. Нейрофармакология: (Руководство) / АМН СССР. – Л.: Медицина, 1982. – 384 с.
11. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: Руководство для врачей. – М.: «Универсум Паблишинг», – 1997. – 530 с.
12. Шток В.Н. Фармакотерапия в неврологии / Практическое руководство. 3-е изд.стер. – М.: 000 «Медицинское информационное агенство», 2003. – 301 с.
13. Васин Н.Я., Потапов А.А., Исхаков О.С., Мухаметжинов Х.М. Влияние осматических диуретиков и салуретиков на внутричерепное давление при посттравматическом отеке мозга // Вопр. нейрохир. – 1984. – №6. – С. 21 – 28.
14. Верещагин Н.В., Миловидов Ю.К., Гулевская Т.С. Неврологические аспекты синдрома приобретенного иммунодефицита // МРЖ, раздел IX. – 1989, – №1. – С. 1 – 13.